

PHÁP LUẬT VỀ KIỂM SOÁT DEEFAKE: BÀI HỌC QUỐC TẾ VÀ GIẢI PHÁP CHO VIỆT NAM

CHU MẠNH HÙNG *

NGUYỄN SƠN HÀ **

Tóm tắt: Bài viết phân tích kinh nghiệm pháp lý của một số quốc gia và khu vực đi đầu trong quản lý công nghệ deepfake như Liên minh châu Âu, Hoa Kỳ và Trung Quốc, qua đó chỉ ra những nguyên tắc tiếp cận nổi bật như: minh bạch hoá nội dung trí tuệ nhân tạo, cơ chế gỡ bỏ nhanh, quy trách nhiệm cho nền tảng và xử lý nghiêm các hành vi xâm phạm. Từ thực tiễn là Việt Nam hiện vẫn thiếu khung pháp lý chuyên biệt, chủ yếu xử lý deepfake theo các quy định chung của pháp luật hình sự hoặc pháp luật hành chính, chưa theo kịp đặc thù và tốc độ phát triển của công nghệ, trên cơ sở đối chiếu kinh nghiệm quốc tế, bài viết đề xuất rằng Việt Nam cần chủ động xây dựng khuôn khổ pháp lý riêng về deepfake, kết hợp cả biện pháp kỹ thuật và pháp luật. Đây không chỉ là yêu cầu cấp thiết để bảo vệ quyền riêng tư và an ninh thông tin mà còn là cơ hội để Việt Nam đi đầu trong khu vực về quản trị rủi ro trí tuệ nhân tạo, hướng tới một môi trường số an toàn, minh bạch và có trách nhiệm.

Từ khoá: Deepfake; trí tuệ nhân tạo; pháp lý chuyên biệt; minh bạch

Nhận bài: 28/4/2025

Hoàn thành biên tập: 27/6/2025

Duyệt đăng: 27/6/2025

USING LAW TO MANAGE DEEFAKE: INTERNATIONAL LESSONS AND SOLUTIONS FOR VIETNAM

Abstract: This article analyses the legal experience of some leading countries and regions in managing deepfake technology such as the European Union, the United States and China, thereby highlighting prominent principles of approach such as transparency of artificial intelligence content, quick removal mechanism, assigning responsibility to the platform, and strict handle of violations. From the fact that Vietnam does not have a specialised legal framework that mainly handles deepfake in accordance with the general provisions of criminal law or administrative law, nor keeps up with the characteristics and speed of technology development, by comparing international experience, the article proposes that Vietnam proactively builds a separate legal framework on deepfake, combining both technical and legal measures. This is not only an urgent requirement to protect privacy and information security, but also an opportunity for Vietnam to take the lead in the region in artificial intelligence risk management, towards a safe, transparent and responsible digital environment.

Keywords: Deepfake; artificial intelligence; specialised law; transparency

Received: 28 April 2025; Editing completed: 27 June 2025; Accepted for publication: 27 June 2025

1. Đặt vấn đề

Deepfake là công nghệ ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) và học sâu để tạo ra nội dung

giả mạo hình ảnh, âm thanh, video một cách tinh vi, ngày càng khó phân biệt với thật. Dù ban đầu được phát triển phục vụ các mục đích tích cực song sự lan rộng không kiểm soát của deepfake đang đặt ra nhiều thách thức tại Việt Nam, đặc biệt trong bối cảnh số hoá mạnh mẽ và hành lang pháp lý còn bất cập.

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật Hà Nội

E-mail: chumanhhung@hlu.edu.vn

** Tiến sĩ, Trường Đại học Luật, Đại học Huế

E-mail: hans@hul.edu.vn